

Opnieuw vuurwerkoverlast in Almere

Rapport september 2023 – februari 2024

**Partij voor
de Dieren**

Almere

Inhoud

Inhoud	2
Voorwoord.....	3
Analyse.....	4
1463 meldingen	4
Angst bij mensen en dieren.....	5
Verspreiding	6
Impact van vuurwerk.....	7
Impact van vuurwerk op mensen	7
Impact van vuurwerk op dieren.....	8
Impact van vuurwerk op de natuur	9
Almere vuurwerkvrij.....	10
Een alternatieve feestelijke jaarwisseling voor iedereen	10

Voorwoord

De Partij voor de Dieren ziet de vele overlast die door vuurwerk veroorzaakt wordt al jaren met lede ogen aan. Sommige mensen beleven er plezier aan, maar dat is niet meer te verantwoorden als we kijken naar de vele nadelige effecten. Vuurwerk wordt namelijk lang niet alleen in de wettelijk toegestane tijdsperiode afgestoken (van 20.00 uur op 31 december tot 02.00 uur op 1 januari), maar ook vele maanden ervoor en erna.

Dat blijkt onder andere uit de data van het vuurwerkmeldpunt dat de Partij voor de Dieren nu voor het tweede jaar op rij heeft ingesteld. Vanaf september 2023 tot februari 2024 zijn er bijna 1500 meldingen van vuurwerkoverlast gedaan. Dat zijn er ruim 400 meer dan vorig vuurwerkseizoen, wat aangeeft hoezeer dit onderwerp leeft in onze stad.

Veel mensen noemen de negatieve invloed die vuurwerk heeft op huisdieren en wilde dieren. Daarmee krijgen sommige dieren een stem. Maar de meeste dieren zullen natuurlijk in stilte lijden onder de overlast. Bewezen is dat heel veel diersoorten bijvoorbeeld verstoord worden in hun natuurlijk gedrag en broed- en winterslaapcyclus. En dat in een tijd waarin de biodiversiteit sowieso al enorm onder druk staat. Wat de Partij voor de Dieren betreft werken we zo snel mogelijk toe naar een vuurwerkvrij Almere.

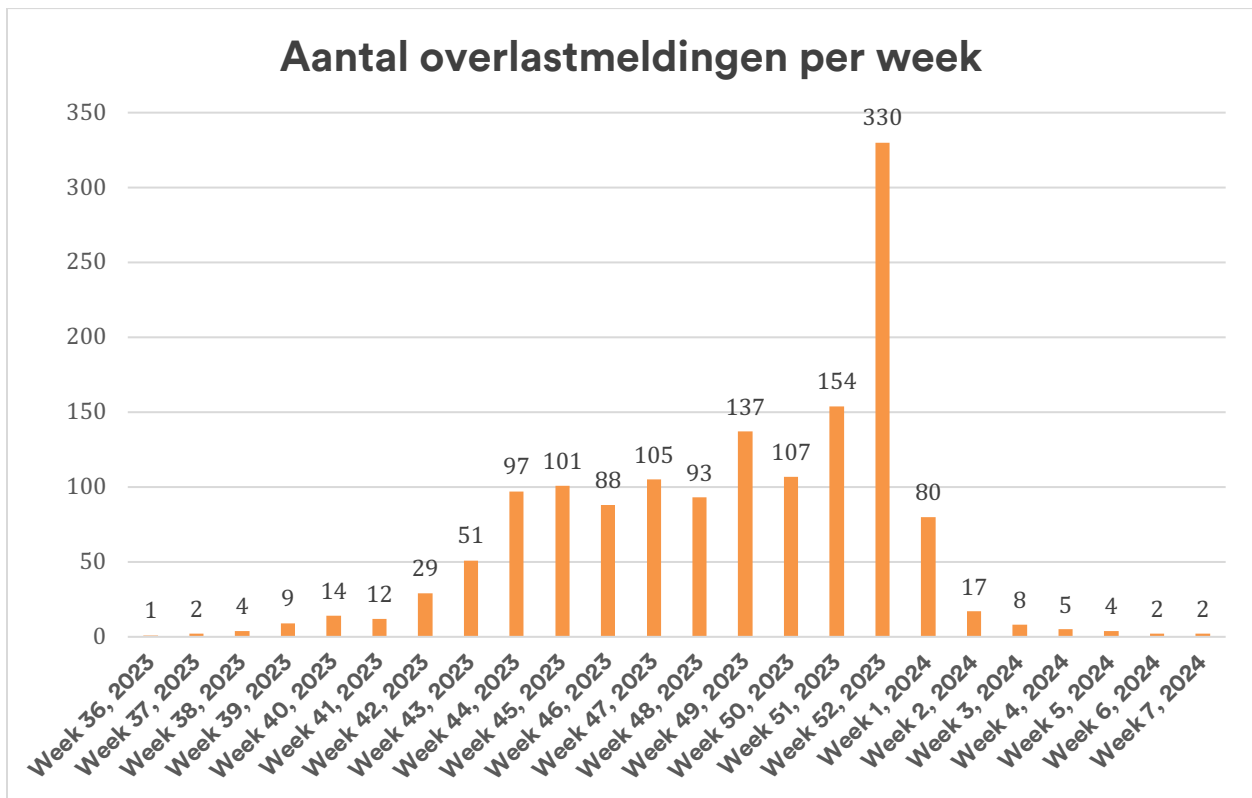
In navolging van ons vuurwerkrapport van 2023, zetten wij nogmaals uiteen wat de negatieve invloed is van vuurwerk op mensen, dieren en de natuur, inclusief een nieuwe data-analyse van de meldingen uit afgelopen vuurwerkseizoen. Tot slot geven we een voorzet voor vuurwerkvrije, diervriendelijke alternatieven voor een feestelijke jaarwisseling, maar dan voor iedereen.

Marjolijn Veenstra
Fractievoorzitter Partij voor de Dieren Almere

Analyse

1463 meldingen

In totaal zijn er afgelopen seizoen 1463 meldingen binnen de gemeente Almere binnengekomen bij het vuurwerkmeldpunt. 11 daarvan waren vals (niet serieus/ging niet over vuurwerk). Al deze meldingen zijn tussen 9 september 2023 en 15 februari 2024 gedaan. Net als vorig jaar werd er door een van de melders aangegeven dat er zelfs al sinds augustus vuurwerkoverlast werd ervaren, specifiek in Almere Haven. Dat betekent dat ruim vóór en ruim ná de jaarwisseling vuurwerk wordt afgestoken.

In het diagram hierboven is te zien dat de meldingen van vuurwerk in week 36 (de week van 4 september 2023) begonnen en dat het aantal redelijk lineair toenam tot een hoogtepunt in week 52, waarin natuurlijk ook oudejaarsdag valt. In 2023 was dat op een zondag, dus week 1 begint netjes met 1 januari 2024. Het verloop van bovenstaand diagram is niet verrassend, maar het laat zien dat

hoewel er een piek is op oudejaarsdag, er zeer verspreid over de periode om die dag heen nog veel vuurwerk wordt afgestoken, en bijkomende overlast wordt ervaren.

De dag waarop de meeste meldingen zijn gedaan is 30 december 2023, namelijk maar liefst 98 keer.

Zoals bekend is vuurwerk afsteken in Nederland alleen toegestaan tussen 18.00 uur op 31 december en 02.00 uur op 1 januari. 18 van de meldingen van overlast zijn gedaan in dit tijdslot. Dat is 1 % van het totale aantal meldingen. Deze 18 meldingen zouden geschaard kunnen worden onder ‘verwachte’ of ‘maatschappelijk geaccepteerde’ overlast, omdat vuurwerk op dat tijdstip wettelijk toegestaan is. Het betekent echter dat 99% van de meldingen gaat over vuurwerk dat buiten dat tijdsframe is afgestoken.

Dat bewijst dat vuurwerk bij lange na niet alleen op oudejaarsavond wordt afgestoken, maar gedurende een hele lange periode. Daarmee wordt de negatieve impact van vuurwerk (zie verderop in dit rapport) alleen maar groter.

Angst bij mensen en dieren

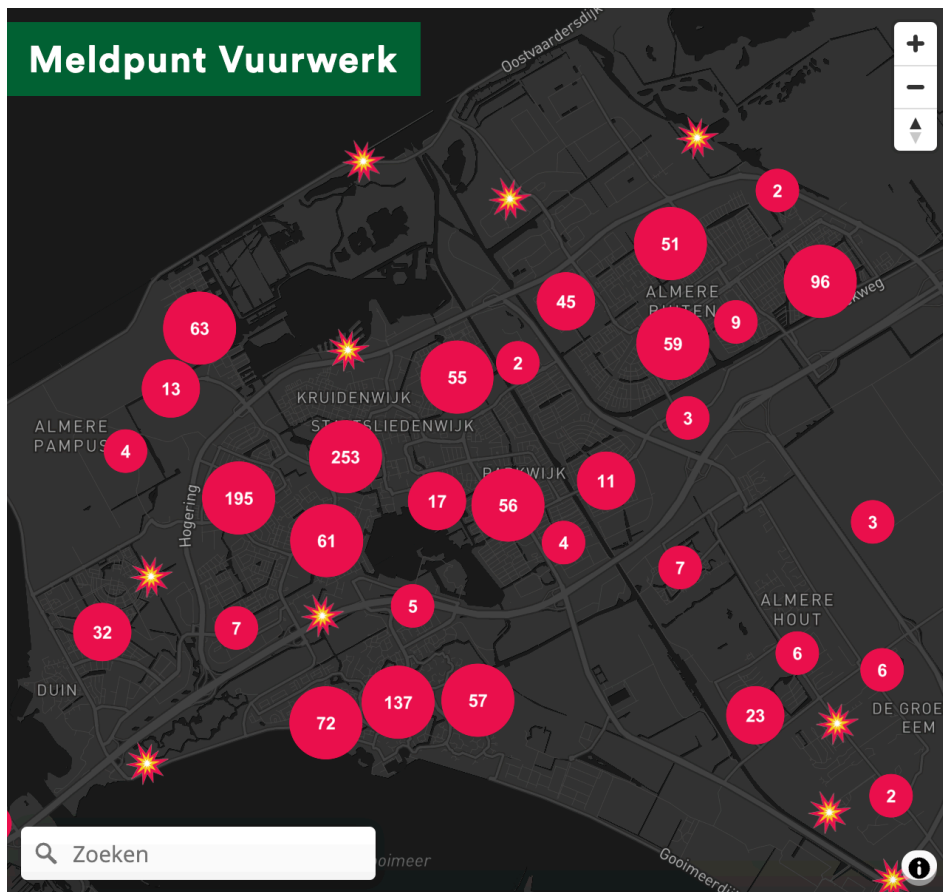
De meeste melders hebben een tekstuele toelichting gegeven bij hun melding. Daar is veel informatie uit te halen. Veel mensen uiten hun frustratie die veroorzaakt wordt door de overlast aan de hand van bijvoorbeeld de volgende beschrijvingen:

- ‘knal’ komt 930 keer voor
- ‘bom’ komt 107 keer voor
- ‘explosie’ komt 93 keer voor
- ‘dier’ komt 54 keer voor (exclusief 2 keer ‘Partij voor de Dieren’)
- ‘hond’ of ‘pup’ komt 256 keer voor
- ‘kat’ komt 36 keer voor
- ‘huisdier’ komt 11 keer voor

- 'bang' of 'angstig' komt 91 keer voor

Een aantal melders besteedt ook aandacht aan de in het wild levende dieren in de stad die last kunnen ervaren van vuurwerk. Zo worden, reeën, vossen, vogels en egels als voorbeeld genoemd. Eén melder geeft zelfs aan dat de egels in de tuin wakker worden uit hun winterslaap naar aanleiding van de knallen.

Verspreiding

Schermafbeelding Meldpunt Vuurwerk Almere d.d. 15-02-2024

Zoals te zien op de schermafbeelding hierboven zijn de meldingen over heel Almere verspreid, ook in gebieden waar natuur in de buurt is, zoals het noordoosten van Almere Poort, Almere Hout, Noorderplassen en richting de Oostvaardersplassen.

Impact van vuurwerk

Impact van vuurwerk op mensen

Vuurwerk heeft een grote impact op de volksgezondheid. Elk jaar raken er mensen (ernstig) gewond door vuurwerk. Zo wordt in een infographic van de GGD Flevoland¹ uit 2018 helder uiteengezet wat voor letsel vuurwerk standaard elk jaar oplevert. Dat gaat om verwondingen, gehoorschade, fijnstof en milieu en overlast en stress.

Onder verwondingen vallen bijvoorbeeld oogletsel en brandwonden – zeer ernstig letsel dat vaak blijvende impact heeft op het leven van mensen. Ook gehoorschade is vaak blijvend, in Flevoland komen er naar schatting jaarlijks 20 tot 40 mensen met blijvende gehoorproblemen door vuurwerk bij.

De fijnstofpiek die op oudjaarsavond door vuurwerk wordt veroorzaakt, is ongekend. Dit is wellicht een iets minder bekend effect van vuurwerk, maar voor velen met een kwetsbaardere gezondheid, zoals mensen met astma of COPD, mensen die zwanger zijn, kleine kinderen, mensen met acute luchtweginfecties, mensen met andere longaandoeningen en mensen met hart- en vaatziekten, levert een hoge concentratie fijnstof in de lucht extra gezondheidsproblemen op. De GGD noemt als risico door fijnstof: ‘nadelige effecten op hart en bloedvaten, verminderde longfunctie, verergering luchtwegklachten.’ Fijnstof wordt dan ook wel een sluipmoordenaar genoemd.

Ten slotte ervaren veel mensen door vuurwerk stress, zowel in de maanden voor en na oud en nieuw als op de avond zelf. Dat blijkt ook onder meer uit de hoeveelheid meldingen die op het vuurwerkmeldpunt van de Partij voor de Dieren is binnengekomen rondom de jaarwisseling van 2023/2024.

---

¹ https://www.eengezonderflevoland.nl/wp-content/uploads/2018/11/2018_11_05_De-effecten-van-vuurwerk-op-de-publieke-gezondheid-infographic-Flevolandse-versie.pdf

Impact van vuurwerk op dieren

Het mag geen verrassing zijn dat alle gezondheidseffecten op mensen ook voor dieren gelden, zowel huisdieren als in het wild levende dieren. Ook zij kunnen verwondingen oplopen, stress ervaren, last hebben van de grote hoeveelheden fijnstof in de lucht en blijvende gehoorschade oplopen.² Maar naast deze factoren zijn er ook andere nadelige effecten waargenomen voor dieren. In het vorige hoofdstuk werd al toegelicht dat veel mensen in Almere melding hebben gemaakt van verhoogde stress bij hun huisdieren naar aanleiding van vuurwerk. Als je een huisdier goed kent, kun je onmiskenbaar vaststellen wanneer dit dier stress en/of angst ervaart. Dat is, net als bij mensen, erg impactvol, en het is niet gek dat verzorgers van huisdieren veel liever zien dat hun huisdieren deze angst niet hoeven te ervaren, en daarom hopen dat er in Almere veel minder vuurwerkoverlast zal zijn in de toekomst.

Naast de impact op huisdieren, is er veel onderzoek gedaan naar de impact van vuurwerk op in vrijheid levende dieren, bijvoorbeeld bij vogels. Zo hebben vogels last van de lichtflitsen en het oorverdovend geluid van vuurwerk, waardoor ze schrikken en letterlijk geen kant meer op kunnen, omdat er overal dezelfde situatie plaatsvindt. Ook kunnen vogels daadwerkelijk gewond raken door vuurwerk. De Dierenambulance noemt bijvoorbeeld dat er regelmatig een zwaan is die een rotje in zijn mond neemt, dat vervolgens ontploft in zijn snavel.³ En door de schrik kunnen vogels door vuurwerk een hartaanval krijgen en sterven,⁴ of ze vliegen in paniek tegen dingen aan, zoals ramen of hoogspanningsmasten. Uit onderzoek blijkt dat veel vogels rondom de jaarwisseling wegvliegen van hun vaste verblijfplaats en langer naar voedsel zoeken in de dagen erna.⁵ Dat lijkt te wijzen op zeer gedesoriënteerd gedrag.

Naar de gevolgen voor vogels schijnt het meeste onderzoek gedaan te zijn, maar er zijn daarnaast ook bijvoorbeeld verhalen bekend over een pony die zo

---

² <https://www.dierapotheker.nl/dierentips/vuurwerkstress-en-angst-bij-dieren>

³ <https://www.animalstoday.nl/negatieve-impact-vuurwerk-vogels/>

⁴ <https://www.rtlnieuws.nl/nieuws/nederland/artikel/4972906/dieren-vuurwerk-wild-vogels-paarden-hartaanval-knallen-nieuwjaar>

⁵ <https://nioo.knaw.nl/nl/nieuws/vuurwerk-zorgt-voor-langdurige-verstoring-van-wilde-vogels>

erg in paniek raakte door vuurwerk dat het dier vast kwam te zitten en overleed,⁶ reeën die in paniek weggrennen en de weg naar hun leefgebied niet meer terug weten te vinden,⁷ en dieren, zoals vleermuizen en egels, die wakker worden uit hun winterslaap, met daardoor een groot energieverlies in hun jaarritme.⁸

Impact van vuurwerk op de natuur

Milieu Centraal⁹ zet heel duidelijk op een rijtje wat de gevaren van vuurwerk zijn voor de natuur, inclusief luchtvervuiling, bodemvervuiling en watervervuiling. Enkele punten uit deze pagina klinken als volgt: de concentratie fijnstof in steden was op nieuwjaarsdag 2020 maar liefst 33 keer zo hoog als normaal. Dat komt door de zware metalen die in vuurwerk zitten, en die zijn schadelijk voor de gezondheid van mensen en dieren.

Het fijnstof daalt ook weer neer, en dat heeft impact op het bodemleven en waterleven. Die schadelijke metalen (koper, barium, strontium en antimoon, en bij illegaal vuurwerk ook nog cadmium), vervuilen het oppervlaktewater en het bodemleven.

Ook levert vuurwerk jaarlijks 10 miljoen kilo zwerfafval op, wat schadelijk is voor mens, dier, milieu en natuur.

---

⁶ <https://www.rtlnieuws.nl/editie/nl/artikel/4973946/pony-schrikt-van-vuurwerk-raakt-paniek-en-overlijdt>

⁷ <https://www.rtlnieuws.nl/nieuws/nederland/artikel/4972906/dieren-vuurwerk-wild-vogels-paarden-hartaanval-knallen-nieuwjaar>

⁸ <https://nos.nl/regio/utrecht/artikel/215900-jaarwisseling-kwelling-voor-wilde-dieren-ze-kunnen-overlijden-aan-de-gevolgen-van-vuurwerkoverlast>

⁹ <https://www.milieucentraal.nl/huis-en-tuin/gezonde-leefomgeving/vuurwerk/>

Almere vuurwerkvrij

Een alternatieve feestelijke jaarwisseling voor iedereen

De Partij voor de Dieren Almere zet zich al jaren in voor een vuurwerkvrij Almere. Voor een jaarwisseling waar alle Almeerders echt van kunnen genieten. Een aanloop naar de feestmaand december waarin honden en katten gezellig op hun warme plekjes in huis kunnen blijven liggen in plaats van zich te verstoppen onder het bed en achter de kast. Een periode waarin honden die worden uitgelaten kunnen genieten van de buitenlucht zonder zich in gevaar te voelen. Een december waarin de vogels niet gedesoriënteerd raken en tegen ramen aan vliegen, maar veilig zijn overdag en 's nachts. Een feestmaand waarin ouders van jonge kinderen deze niet hoeven te troosten als ze (wakker) schrikken van de harde knallen.

Wij kunnen ons voorstellen dat een jaarwisseling zonder vuurwerk klinkt alsof de feestelijkheid eruit wordt gehaald. Maar is dat wel echt zo? Is het feestelijke van december en van de jaarwisseling enkel dat vuurwerk? Stelt u zich eens voor: de hapjes zijn ingekocht en klaargemaakt, de bubbels liggen koud, langzaam druppelen uw naasten binnen voor het vieren van de jaarwisseling. De geur van oliebollen verwelkomt eenieder die binnenstapt. Jonge kinderen doen nog een dutje, de kerstboom staat gezellig in de kamer en de muziek of oudejaarsconference of tv brengt extra sfeer in de ruimte. En dan is het tijd om af te tellen naar het nieuwe jaar. Klokslag twaalf uur wenst u uw naasten een gelukkig nieuwjaar, wordt er getoost met de koude bubbels, en naderhand gaat u naar buiten voor de drone- of lasershow in de buurt. De kinderen zijn er speciaal voor wakker geworden en genieten met u mee. U geniet van het spektakel in de wetenschap dat de hond of kat thuis heerlijk ligt te soezen in de warmte en gezelligheid, dat er geen enkele vogel ter aarde is gestort van schrik, dat de afvalbak er morgen nog in één stuk staat en u zich niet nog weken hoeft te ergeren aan de resten vuurwerkafval in de straat. Die is netjes schoon gebleven, en er is ook geen gevaar van vuurwerk dat niet is afgegaan.

Drone- en lasershows zijn de spektakelstukken van de toekomst. En het mooiste is dat deze geen harde knallen, zwerfafval en luchtvervuiling veroorzaken. De lucht en de straten blijven schoon, de huisdieren blijven rustig, de rust in de stad blijft beter bewaakt.

Wij verwachten dat we samen naar zo'n mooi vuurwerkvrij Almere kunnen gaan, maar dat dit niet ineens betekent dat er binnen één of twee jaar nooit meer vuurwerk in onze stad zal worden afgestoken. Een nieuwe generatie kinderen zal eerst moeten leren dat opgroeien met vuurwerk niet vanzelfsprekend is.

Dit is het vuurwerkvrije Almere dat wij voor ogen zien. Een veilig, schoon Almere met een enorm gezellige, diervriendelijke jaarwisseling.